

bővült a számuk. Ennek nyilván az a magyarázata, hogy most már a kopjafapark létjogosultságát senki nem vonja kétségbe, és ez a legméltóbb hely emléket állítani az elhunyt diákoknak, tanároknak. Ezért van az, hogy 2007 júniusában a 2003-ban elhunyt tanár, nyelvész, Miklós József emlékére állított kopjafával az iskola előtti kegyeleti emlékfák száma 13-ról 14-re, 2008 májusában pedig az 1973-ban végzetek által állítottal együtt 15-re növekedett. (A Miklós Józsefnek állított kopjafáról előző évkönyvünkben beszámoltunk.)

A legújabb kopjafa felállítására 2008. május 16-án került sor a 35 éves érettségi találkozó alkalmával. A fán alul az 1973-as évszám olvasható, illetve azok a nevek, akiknek az emlékére az egykori osztálytársak állították:

Biró Dalma	László Mária
Biró Éva	Mihály Dénes
Csató Károly	Sambach Károly
Kósa András	Vaszi Mária

Reméljük, hogy iskolánk sajátos hagyományainak egyike nem merül feledésbe a jövőben sem! A vitalitás parancsával lelkünkben természetesen az lenne jó, ha nem kellene kopjafákat állítani, az élet rendje szerint azonban tudjuk, hogy a földi iskola mellett van egy olyan égi schola, amelynek padjaiba, katedráira időről időre újabb és újabb volt diákok, tanárok távoznak. Az ő emlékküket megőrizni viszont evilági eszközeinkkel kötelességünk, és így lesz szétválaszthatatlan az Alma Mater látható és láthatatlan része.

B. L. L.

AKIK AZ OKTATÓ-NEVELŐI MUNKÁBAN RÉSZT VESZNEK

„PIETAS ET LITTERAE” – PIARISTA SZERZETESEK ISKOLÁNKBAN

ÍGY KEZDŐDÖTT

A *Márton Áron Gimnázium Évkönyve a 2006 – 2007. tanévről* című kötetünknek *A tanév mozaikkockái* című fejezetében (82. old.) már hírt adtunk arról, hogy 2007 szeptemberében két piarista szerzetes, Kállay Emil és Sárközi Sándor atyák érkeztek iskolánkba, hogy – a rend erdélyi tevékenységének közel 60 éves kényszerszüneteltetése után (1948-ban, amikor minden egyházi iskolát államosítottak, a piaristáknak is be kellett szüntetniük oktatói-nevelői munkájukat) – a „Pietas és Litterae” szellemében újra bekapcsolódjanak az erdélyi magyar, konkrétan a csíki és környékbéli ifjúság oktatásába, lelki-erkölcsi nevelésébe. Székhelyük, otthonuk iskolánk felújított gazdasági épülete lett.

A kezdetekről a *Hargita Népe* napilapban Antal Ildikó *Hitünk és magyarságunk mécsesére vigyáznak* című riportjában így számol be:

„A lerobbant állapotú, közel egy évszázados gazdasági épülete a Márton Áron Gimnáziumnak évek óta nem hívta fel magára a figyelmet. Most azonban lázas külső és belső munkálatok folynak ott. Bár a bejárati ajtóhoz még nincs a lépcső megöntve, bent a termek már otthonosak. Pakolászik-költözködik a két piarista atya: Kállay Emil és Sárközi Sándor.

A teológiai, szépirodalmi és a különböző tudományokhoz kapcsolódó könyvek már a helyükre kerültek, és jókora olvasóteremben állnak majd a diákok rendelkezésére. A társalgóból ugyan még hiányzik a nagyszta, amelyet majd körbeülhetnek a diákok, a tanítórend két tagja már számos, változatos témájú játékos foglalkozást kigondolt számukra, és különböző szakkörökre várják őket (...).



Kállay Emil (jobbra) és Sárközi Sándor (balra) atyák, a piarista szerzetesek

A diákokkal való ismerkedés első szakaszán túl vannak, Lőrincz Katalin hittantanárnő közreműködésével körbejárták a gimnázium osztályait, bemutatkoztak, és elmondták, mit akarnak: segítséget nyújtani nekik a tanulásban, közösen beszélgetve és játszva. (...)

Napjainkban is a *Pietas et Litterae* (hit és tudomány egysége) jelszót követő rend tagjai keresztény szellemben a korszerű tudományok alapjait segítik elsajátítani.”

A Kárpát-medencében már a 17. század végétől jelen levő tanítórend két tagja elsősorban a mi iskolánk diákjait szólította, szólítja meg, de a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium és a Sapientia EMTE spirituális atyáinak is jelezték elképzelésüket, együttműködési szándékukat.

Arról, hogy miért Csíkszeredát és azon belül miért éppen iskolánkat választották, illetve miért tekintik szívügyüknek a határon túli magyarság nevelését, a piarista atyák maguk vallanak a már idézett riportban:

„Eleinte az erdélyi helyszíneken működő utódiskolákban, így a kolozsvári Báthory István Gimnáziumban vagy a temesvári Gerhardinum Római Katolikus Gimnáziumban akartuk volna felújítani a rend működését, de hangsúlyosabb hívást Nagykarolyba és Csíkszeredába kaptunk. S bár a rendünknek Székelyföldön nincs múltja, Darvas-Kozma József esperes-plébános meghívásának tettünk eleget, a Csíki-medence tömbmagyarságát választottuk, és itt kínáljuk fel a rend segítségét. (...)

Emil atyát sok emléke köti e vidékhez, hisz csíkszeredai édesanya gyermeke. Kiskorában gyakran elhozták nyaralni anyai nagyanijához. Az első itteni élményei egyike az akkori hargitafürdői plébánossal, Bíró Ferencsel kapcsolatos, aki megdicsérte, amiért teli torokból cserkészindulót énekelt. A későbbiekben is szívesen játszadozott a Szent István-fakápolna közelében, és egyszer a pap behívta őt a kápolnába, ahol a petróleumlámpa mécsbelének, kanócának felvigyázására kérte őt meg. „Ez volt az első egyházi megbízatásom” – meséli nevetve Emil atya, aki 78 évesen is, képletesen mondván, e mécsbélre vigyáz.

- Bár Magyarországról érkezőnk, a mai Kismagyarország iránt cseppet sem vagyok elfogult, csupán a magyarság és a magyar kultúra, no meg az evangélium iránt vagyok az, hisz magyartanár és pap vagyok egyszerre. Fiatalkorom óta sokat jártam a Kárpát-medencét, Kárpát-Ukrajnába tíz évig járogattam az egyik lelkipásztornak segíteni, de Délvidékre, a Vajdaságba is utazgattam, erdélyi rendtársainkat is gyakran látogattuk. A határokon túlra szorult magyarsághoz mentem a legszívesebben. Az egésznek a gyökere az lehet, hogy édesanyám erős Kárpát-medence-szeretetre nevelt bennünket – ad választ a kérdésre Sándor atya is.

Ugyan az iskolaigazgatók jelezték, nem tartanak igényt a tanórákban nyújtandó segítségükre, az atyák azzal is megelégszenek, ha kovászként jelenhetnek az ifjúság körében. Terv szerint egy piarista falinaptáron hirdetik (...) a gazdasági épületben zajló különböző foglalkozásokat, szakköröket. Lesz filmklub, olvasóköri, etika szakkör, bibliaóra, lelkisegély-szolgálat, az önismereti játékokhoz is számos társasjáték sorakozik a könyvtárban, de Sándor atya szívesen rúgja a labdát is a fiúkkal, ha épp focizni lesz kedvük. A csíki falvakba is szeretnének kijárni, ahol népfőiskolai előadásokat tartanának, ha lesz rá igény.

Szerteágazó elképzelésük határtalan, új és újabb ötleteket fogalmaznak meg, abban bíznak, hogy a délután 2-3 óráig megterhelt diákok kedvet fognak érezni a szakkörökbe való bekapcsolódáshoz is.

- Úgy érezzük, fontos a diákokban azt a lelkületet felébreszteni, hogy a gyökereinkhez akarjunk hűségesek lenni. Az itteniek egyik gyökere pedig a magyarságuk, másik a keresztény hitük” – teszi hozzá Emil atya.

(Antal Ildikó: Hargita Népe, 2007. október 17., XIX. évf. 243. szám)

Elöljáró beszéd, avagy a mérleg két serpenyője

A kezdeti hónapok nagy stresszben teltek el. Vajon mit gondolnak – szavaink, önértelmezéseink ellenére is – az igazgatóság, a tantestület, a diákok arról, hogy miért is jöttünk ide, mit akarunk voltaképp? Természetesnek éreztük részükről az óvatosságot. Okot adtak rá az odaáti, kismagyarországi aljasságok a jelenben és a közelmúltban... A leginkább a hittantanárnő, Lőrincz Katalin karolt fel bennünket, bizalmat előlegezve.

Sokféle programmal próbálkoztunk. Ezek egy (-két) része nem bizonyult életképesnek. A többi? Aztán lassacskán kiderült, hogy a Gazdasági Épület, a Domb, a Piarista Tanulmányi Ház hasznos partnerkapcsolat. Nem szégyellni való hely. Nem is az inkvizíció helye... Nem vár el önmaga számára anyagiakat, és nem is tud nyújtani a betérőnek anyagi hasznot. De a szabadság, a felelősség, az egymás iránti megbecsülés és a jókedv helye. Ahol a vallást is, de a tudományt is megbecsülik. S a kétkezi munkát, munkást is...



*A volt gazdasági épület immár Piarista Tanulmányi Ház. Emil atya.
(felső sor, jobbról a második) vendégei társaságában.*

Az utolsó hónapok hétköznapijainak rendszeres eseményei

Dél előtt 9-től este 9-ig nyílik az ajtó. Könyvkölcsönzések... A tanulni vágyók beülnek... A kikapcsolódni-játszani vágyók (főleg lyukas órákban) társasjátékoznak (Activity, Bomba-szójáték...), nagy a kacagás... A fiúk csocsó

bajnokságra készülvén sokat jönnek fel gyakorolni. A lányok már kezdettől rákaptak. Csattog a palánk!

Hittan, német, irodalom, tanácskérés, lelkisegély-beszélgetés...

Csütörtök esténként ifjúsági szentmise van a diákok számára kápolnáinkban – gitárral, ötletekkel, sok résztvevővel.

A hittanórákra – Lőrincz Katalin tanárnő kérésére – szívesen be-bejárunk, néha helyettesítjük őt.

Kronológia – 2008 (részletek)

Március

12. – Irodalmi filmklub a nemzeti ünnep közeledtén: *A kőszívű ember fiai*.

17. – Olvasókör a nagyhéten: *Szálkás meditációk* (Pilinszky verseiről).

17 – 19. – A gyimesfelsőlaki Árpádházi Szent Erzsébet Katolikus Líceumban nagyhétfőn, -kedden, -szerdán Emil atya tartott a diákságnak lelki gyakorlatot.

20. – Nagycsütörtökön egész délután húsvéti tojásfestés volt konyhánkban-társalgónkban.

A nagycsütörtök esti liturgiánkra több mint negyvenen jöttek el. Nagy lelki élmény volt...

Művészettörténeti diavetítések és beszélgetések – Hieronymus, Bosch, Michelangelo.

Április

1 – 3. – Tereprendezés (= téglakihordás) a kertben / kertből. Bőr. Leválások. Sok.

Olvasókör – József Attila megzenésített versei (Szélkiáltó, Kaláka, Sebő együttes). Kevesen jönnek rá...

3. – Filmvetítés: Don Camillo (Terence Hill). Jól sikerül!

8. – *Sugárzó életek* esti filmsorozat – Szent Ferenc, Napfivér, holdnővér (Zefirelli).

9. – Gyümölcsfák vásárlása és ültetése a megtisztított (!) (?) kertben. Agyagos a talaj, főként 50 cm mélyen...

Sulibörze a város középiskoláiról, plakát rólunk, piaristákról is – a diákok kérésére! – ... El vagyunk érzékenyülve.

10 – 11. – Lelkigyakorlat a Segítő Mária egy-egy osztályának. Izzasztó.

15. – Bacsó Péter filmjének vetítése: *A tanú*. Kevés tanúval...

18 – 19. – Lelkigyakorlat a Segítő Mária még egy osztályának.

21. – Filmvetítés: *Liliomfi*. Jól sikerül, nagy kacagások!

23. – Városi szavalóverseny a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium rendezésében: Istenes versek (zsúrízés).

Tavaszi szünet!

Május

5. – Kerti kerítés készíttetése.

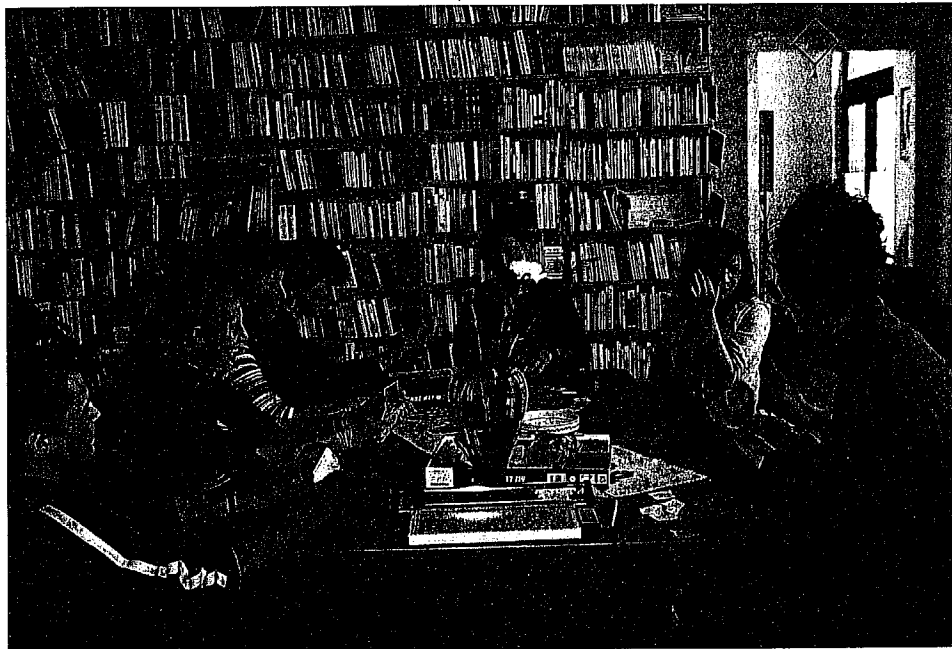
6. – Filmvetítés – *Rrrrr...* (Depardieux). A film szellemi színvonala ellenére igen nagy a látogatottság!

7. – Filmvetítés – *Árvácska*, utána könnyes beszélgetés.

8. – Pünkösdi készüllet – énekek és gyónási lehetőség a házban a diákok részére.

9. – Filmvetítés délelőtt egy osztálynak – *Tűzszekerek*.

A csíksomlyói búcsú nyitó szentmiséjének és szentbeszédének megtartására Emil atyát kérték fel. Ezalatt a házban gulyásleves főzés diákok segítségével...



Diákjaink a piaristák házában könyvtártermében

11. – Pünkösdi. Az iskolazászló alatt vonulunk, kicsiny, de lelkes csapat! Eltévédünk... Ünnepi szónok Schönberger Jenő szatmári püspök atya, piarista konfráterünk. Eső ellen esernyő! Ha van.

13. – Filmvetítés – *Egy szoknya, egy nadrág* (Latabár Kálmán).

15. – Nyitó előadás és diavetítés a Joannes Kájoni Iskolaközpont iskolanapjain (*A Biblia az európai kultúrában*). A kezdetben szkeptikus hallgatóság később felvillanyozódik...

Ajándékkészítés a házban a XII.-esek megajándékozására (üvegfestés, origami, faldíszek...) este 6-tól 9-ig... Később újból megrendezzük!

16. – Osztályfőnöki óra a Venczel József Iskolaközpont egyik asztalos szakosztályának (Wittenberg és Róma, Luther és Michelangelo). Figyeltek!

17. – Emil atya lelki napot tartott a Segítő Mária líceum tanári karának.
 20. – Koltai Gábor: *Juliánus barát* című filmje. Nem értékeli.
 21. – Iskolanapok a Márton Áron Gimnáziumban, ennek keretében délután: önismereti játékok (*A kékszakállú herceg vára*).
 Este: *Sugárzó életek* filmsorozat – Kalkuttai Teréz anya.
 28. – Lépcsőburkolás egész héten, az épület feliratainak tervezése.
 „Könnyes” amerikai filmvetítés – *A jövő kezdete*.
 29. – A csíkszeredai Caritas nálunk tartja év végi kiértékelő délutánját.

Június

2. – Végzős bentlakók búcsúzása, megajándékozása.
 3. – Tanár-diák focimeccs, Sándort is hívják... A sörözésre is...
 Filmvetítés a DB kérésére – *Kontroll*, majd beszélgetés a film értelmezéséről.
 5. – A XII.-esek ökumenikus (könnyes) hálaadása, elmélkedéssel (Kosztolányi: *Hajnali részegség*)
 6. – Kicsengetés a Márton Áron Gimnáziumban, majd agape sok beszélgetéssel.
 7. – Kicsengetés a Segítő Mária Római Katolikus Gimnáziumban, közben Emil vizsgáztat a felnőttképzésen.
 10. – Délután foci a diákokkal, majd este év végi hálaadó szentmise a ház előtti kertben. Sokan!
 11. – *Sugárzó életek* filmsorozat – II. János Pál.
 11 – 12. – Kicsengetés Nagykárolyban a *Kalazanci Iskolában* és a gyermekotthonban. 9 óra út. Vissza csak 8, 5!
 13. – Tanévzáró a Márton Áron Gimnáziumban. Utána alvás...
 Páduai Szent Antal ünnepén Csíksomlyón, az esti misében gyermekek megáldása. Nagy nyüzsi. Utána alvás...
Köszönet az intézménynek, hogy elfogadtak bennünket partnernek!

Összeállította:
 Sárközi Sándor
 piarista szerzetes

A GIMNÁZIUM LABORÁNSAI

Iskolánk több szertárral, kabinettel büszkélkedhet. A laborok felszereltsége igencsak változatos: vannak bennük nagyon régi tárgyak, ritkaságok, és szerencsére újak is, amelyeket az utóbbi két évben a kormány által elosztott tartalék alapból származó pénzből vásároltak meg.

A fizika és kémia tantárgy nagyon viharos időszakon megy át, ezért folytonos odafigyelést igényel mind a tanárok, mind a laboránsok részéről. A tankönyvekben szereplő tananyag jó lenne, ha igazodna az aktuális tantervhez. Sajnos ezek a tankönyvek még mindig változnak, sőt a tananyag is,